

بذل القوّة

مروری بر رویدادهای سال های نبوت

تألیف

علامه مخدوم محمد هاشم
بن عبدالغفور بن عبد الرحمن
سندی تتوی لاهورہ

ترجمہ

مولانا خواجہ عبید اللہ افروختہ

مقدمہ، باز نویسی ترجمہ و تعلیق

محمد سلیم آزاد

سرشناسه	: سندى، محمد هاشم، ۱۱۷۴ - ق.
عنوان قراردادى	: بذل القوه فى حوادث سنى النبوه فارسى
عنوان و نام پديدآور	: بذل القوه: مرورى بر رويدادهائى سالهاى نبوت/ تاليف محمدهاشم بن عبدالغفور بن عبدالرحمان السندى التتوى؛ ترجمه عبيدالله افروخته؛ مقدمه، بازنويسى ترجمه و تعليق محمدسليم آزاد.
مشخصات نشر	: تربت جام: مکتبه البشرى، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهرى	: ۴۷۷ص؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۹۶-۳۷-۰
وضعيت فهرستنويسى	: فیا
عنوان ديگر	: مرورى بر رويدادهائى سالهاى نبوت.
موضوع	: محمد (ص)، پيامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. -- سرگذشتنامه
موضوع	: Muhammad, Prophet -- Biography
موضوع	: اسلام -- تاريخ -- از آغاز تا ۴۱ ق. -- گاهشماری
موضوع	: Islam -- History -- To ۶۶ Chronology --
شناسه افزوده	: افروخته، عبيدالله، ۱۳۲۵ - مترجم
شناسه افزوده	: آزاد، محمدسليم، ۱۳۴۹ -
رده بندى كنگره	: BPI
رده بندى ديويى	: ۹۱۲/۲۹۷
شماره كتابشناسى ملي	: ۸۶۵۸۸۱۲
اطلاعات رکورد	: فیا



بذل القوه

تاليف: محمدهاشم بن عبدالغفور بن عبدالرحمان السندى التتوى

ترجمه: مولانا خواجه عبيدالله افروخته

مقدمه، بازنويسى و تحقيق: محمدسليم آزاد

ناشر: مکتبه البشرى

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

تيراژ: ۳۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۹۶-۳۷-۰

حق چاپ و نشر محفوظ و مخصوص ناشر است

تلفن مرکز پخش: ۵۲۵۲۴۴۷۱ - ۵۲۵۲۵۲۳۸ - ۵۱

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله وكفى، وسلامٌ على عباده الذين اصطفى؛ اما بعد:

این کتاب و ترجمه‌ی آن

کتابی که پیش رو دارید، برگردان کتاب عربی «بذل القوة؛ فی حوادث سنی النبوة» در موضوع سیرت پیامبر اسلام ﷺ است.

این سیرت‌نامه حسب دستور قطب الإرشاد، حضرت مولانا «محمد عمر سربازی» رحمته الله توسط حضرت استاد مولانا حواجه «عبدالله افروخته» رحمته الله به فارسی برگردان شده و راقم این سطور کار بازنویسی برگردان و تحقیق مطالب را بر عهده داشته است.

ترجمه بر اساس یکی از نسخه‌های نشرشده‌ی «کنون احیای ادب سند»^(۱) صورت گرفته که اولین طبع کتاب و جزو پنجمین کتاب از منشورات عربی این کانون بوده و در سال ۱۳۸۶ هجری (= ۱۹۶۶ میلادی) در چاپخانه‌ی دانشگاه «سند» در تیراژ هزار نسخه چاپ گردیده است.

این نسخه، تصحیح مخدوم «امیر احمد عباسی»، صدر المدرّسین دانشکده‌ی زبان‌های شرقی دانشگاه «سند» را بر خود دارد که با مقابله‌ی دو نسخه‌ی خطی انجام گرفته است و با مقدمه‌ای جامع از نامبرده، مؤرخ به تاریخ ۳۰ محرم الحرام ۱۳۸۶ که شامل معرفی همه‌جانبه‌ی مؤلف و وصف کتاب با پاورقی‌های مبسوط و بسیار نفیس است، آغاز می‌گردد. آنچه در ادامه در قسمت معرفی مختصر مؤلف خواهیم آورد، برگرفته از همان نوشته‌های

(۱) که در مقطع زمانی ۱۹۵۶ تا ۱۹۶۶ میلادی برای چاپ و نشر آثار علمی و ادبی «سند» در حیدرآباد پاکستان فعالیت داشت.

ایشان خواهد بود.

کتاب بر دو بخش کلی ترتیب یافته که یک بخش، رویدادهای قبل از هجرت و بخش دیگر رویدادهای بعد از هجرت را متضمن است و مجموعاً مهم‌ترین رویدادهای عصر رسالت از غزوات و سرایا و پیشامدهای دیگر را به صورت مختصر و منظم دربرگرفته است.

انتخاب رویدادها، نوع ارایه، تحقیق و اظهار نظر در مورد مطالب اختلافی، خبر از تخصص ویژه‌ی مؤلف در علم تاریخ و سیرت و تسلط کامل او بر موضوع تألیف‌اش می‌دهد و به همین وجه این کتاب در زمان خود وی اهمیت خاص پیدا نمود؛ چنان که خود مختصری نیز با نام «فتح العلی؛ فی حوادث سنی نبوة النبی ﷺ» از آن بیرون آورد و نشر نمود. اختصار شافی در نقل رویدادها و جامعیت، از ویژگی‌های دیگری است که اهمیت کتاب را دوچندان کرده است.

در اصل عربی کتاب، هر رویداد بدون استثناء با عنوان کلمه‌ی «فیها» (= در این سته = سال) آغاز می‌شود که علاوه بر تفکیک رویدادها، در بر حسته کردن بیشتر آن‌ها هم تأثیر به‌سزا نهاده است. و اما از آنجایی که تکرار این کلمه در بیان هر رویداد کلی و جزئی - هر چند در متن عربی با توجه به فصاحت ذاتی زبان عربی، خوشایند جلوه می‌کند و اما در ترجمه‌ی فارسی - اندکی مخّل بلاغت و متانت بیان تشخیص داده شد، در بازنویسی در پاره‌ای موارد - مثلاً در ابتدای رویدادهای جزئی وابسته به یک رویداد کلی که سال وقوع‌اش همان اول مشخص گردیده - حذف گردیده است؛ مگر آن که در ضمن آن رویداد یک مطلب مهم ذکر شده و مقصود مؤلف علاوه بر بیان تاریخ، تبیین اهمیت همان مطلب بوده است. علاوه بر این، بعضی از رویدادهای مربوط به هم یا به اعتبار ماه و روز، همزمان که در اصل کتاب در فصل‌های خود پراکنده بودند و در ذکر آن‌ها صرفاً اشتراک در سال وقوع ملاحظه شده بود، برای درک راحت‌تر ترتیب تاریخی آن‌ها و برکناری خواننده از تشتت ذهن در دوران مطالعه، کنار هم قرار داده شده‌اند.^(۱)